

Klimaatverandering en groenvoorzieningen

Peiling onder leden van het Rijssen-HoltenPanel

November 2021

Klimaatverandering en groenvoorzieningen

Peiling onder leden van het Rijssen-HoltenPanel

November 2021

Colofon:

Klimaatverandering en groenvoorzieningen

Tekst: S. Visschedijk en R. Esselink

Uitgave: Kennispunt Twente, november 2021

Opdracht: Gemeente Rijssen-Holten

© 2021, Kennispunt Twente, Enschede. Auteursrechten voorbehouden. Overname van dit rapport (of gedeelten daarvan) is toegestaan, mits de bron wordt vermeld.

Inhoud

1. Inleiding.....	1
2. Klimaatverandering.....	2
2.1 Beleving.....	2
2.3 Participatie.....	4
3. Gebruik en waardering groenvoorzieningen	9
3.1 Gebruik van groenvoorzieningen.....	9
3.2 Waardering voor groenvoorzieningen.....	11
3.3 Participatie.....	14
Bijlage 1 Vragenlijst	16
Bijlage 2 Onderzoeksverantwoording.....	23

1. Inleiding

Aanleiding

De gemeente Rijssen-Holten hecht waarde aan de kwaliteit van de woon-, werk en leefomgeving. Groenvoorzieningen kunnen hieraan bijdragen. Daarnaast zet de gemeente Rijssen-Holten, door meer groen aan te leggen, in op een klimaatbestendige en duurzame leefomgeving. In het Groenstructuurplan is vastgelegd hoe de geschiedenis, opbouw, groei en toekomst van het gemeentelijk groenbezit er uit zien. Dit plan is de gemeente Rijssen-Holten aan het herschrijven. De gemeente werkt toe naar een klimaatbestendig Rijssen-Holten in 2050. Om in beeld te krijgen hoe inwoners denken over de gevolgen van klimaatverandering en welke waarde wordt gehecht aan een groene leefomgeving is het Rijssen-HoltenPanel ingezet, waarbij leden van dit panel diverse vragen zijn voorgelegd over klimaatverandering en groenvoorzieningen.

In totaal zijn 914 leden van het Rijssen-HoltenPanel per email uitgenodigd voor deelname aan het onderzoek (na cleaning door BRP-check). Het veldwerk heeft plaatsgevonden tussen 16 en 30 september 2021. Tijdens deze veldwerkperiode hebben 582 panelleden de vragenlijst volledig ingevuld, wat neerkomt op een respons van 63,7 procent.

582 inwoners uit de gemeente Rijssen-Holten hebben meegepraat

Peiling Rijssen-Holten Panel: Klimaat en groen

Klimaatadaptatie in Rijssen-Holten. Hoe dan?

Ons klimaat verandert. Daar hebben we allemaal last van: periodes van hitte en droogte én van extreme regenbuien. Hitte maakt dat we slechter slapen. Door droogte starven bomen. Harde regenbuien geven wateroverlast en de zeespiegel stijgt. Als gemeente moeten we inspelen op klimaatverandering.

Wat kunnen we doen?

We kunnen onze (bestaande) buurten aanpakken. Onze leefomgeving aanpassen aan het klimaat, noemen we klimaatadaptatie. Denk daarbij aan: meer ruimte voor water, meer groen en meer schaduwrijke plekken. Ook bij nieuwe plannen houden we rekening met klimaatadaptatie. Nieuwbouwwijk De Liesen en het opnieuw ingerichte De Kol zijn hier mooie voorbeelden van. Hier is veel groen gekomen en ruimte gereserveerd voor water. Zo kan, bij harde regen, het water makkelijk de bodem in.

Klimaatadaptatie is noodzaak en tegelijkertijd een mooie kans om onze gemeente aantrekkelijker en groen te maken. Een groene omgeving voelt prettig aan, is goed voor onze gezondheid, brengt verkoeling en biodiversiteit en zorgt voor minder geluidshinder.

Hoe dan?

Dat vragen wij aan u. Hoe ziet u uw omgeving graag? Hoe kijkt naar de gevolgen van klimaatverandering? Welke kansen zijn er? Met uw antwoorden helpt u ons om goede toekomstplannen te maken, zoals het uitvoeringsplan Klimaatadaptatie en uitvoeringsagenda en de Groenstructuurvisie. Zo blijft het hier fijn om te wonen en te werken.

Doe mee en vul de vragenlijst in. Meedoen kan van 16 tot en met 30 september. Voor het aanmelden als panelid en het invullen van de vragenlijst gaat u naar: rijssen-holten.nl/panel. Alvast hartelijk bedankt!

Gedurende de periode dat de enquête online stond en kon worden ingevuld, zijn 38 inwoners nieuw lid geworden van het panel. Daarvan hebben er uiteindelijk 26 ook (direct) deelgenomen aan dit onderzoek en de enquête volledig ingevuld.

Meer achtergrondinformatie over het onderzoek en de onderzoeksverantwoording is opgenomen in [bijlage 2](#).

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op een aantal aspecten van klimaatverandering en de mate waarin inwoners zelf bijdragen aan het tegengaan of beperken van de gevolgen van klimaatverandering. Ook is te lezen in welke mate inwoners zelf willen participeren en wie volgens hen een voorname rol heeft in het aan de slag gaan met klimaatverandering. In het derde hoofdstuk gaat het over groenvoorzieningen. Onder meer aan bod komen belang, gebruik en waardering. Daarnaast behandelt het hoofdstuk enkele vragen over (inzet op) biodiversiteit.

De vragenlijst is opgenomen in [bijlage 1](#).

In sommige van de figuren in dit rapport komen de totaalpercentages boven de 100% uit. Dit komt omdat mensen meerdere antwoorden konden aanvinken. Daarnaast kan de N zeer licht afwijken van het aantal daadwerkelijke deelnemers als gevolg van de weging. Bij de figuren wordt middels 'N=...' het aantal deelnemende personen per vraag weergegeven (gewogen aantallen). Dit aantal kan per vraag verschillen, omdat niet alle mensen alle vragen hebben ingevuld of omdat de (vervolg)vraag op basis van een eerder gegeven antwoord alleen van toepassing is voor een deel van de respondenten.

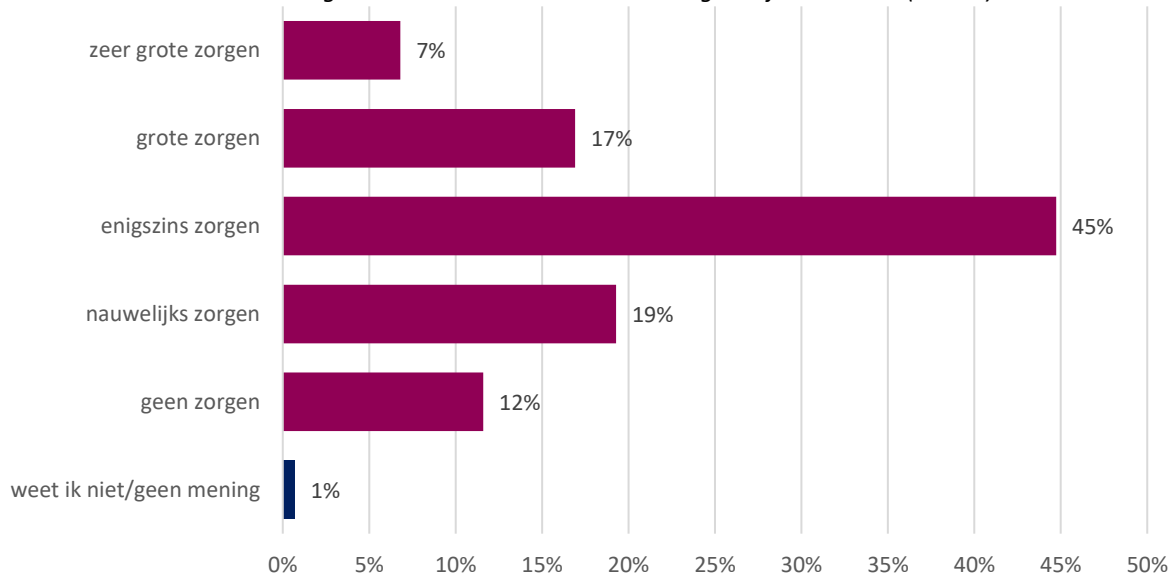
2. Klimaatverandering

2.1 Beleving

Als eerste zijn inwoners gevraagd naar hun houding ten opzichte van klimaatverandering in Rijssen-Holten. Hieruit blijkt dat het grootste deel van de inwoners zich in meer of mindere mate zorgen maakt over klimaatverandering. Bijna de helft van de respondenten (45%) zegt dat zij zich enigszins zorgen maken over klimaatverandering. Een kwart van de respondenten (17%) maakt zich (zeer) grote zorgen over klimaatverandering. Daar tegenover zegt 12 procent dat ze zich geen zorgen maken.

Figuur 1

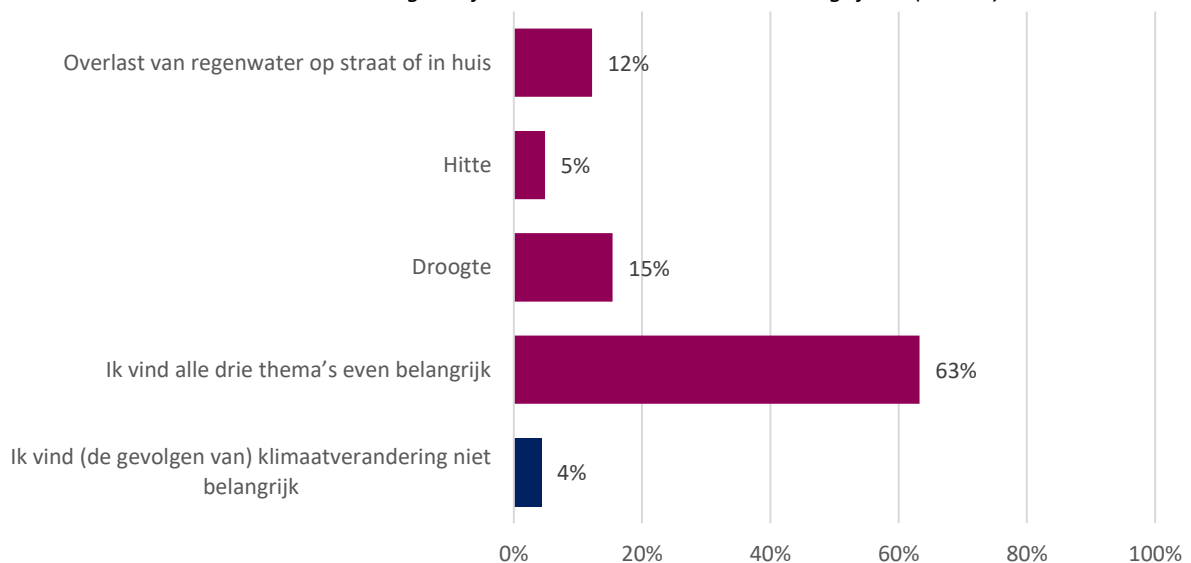
Mate waarin inwoners zich zorgen maken over klimaatverandering in Rijssen-Holten (N=583)

Klimaatverandering kan verschillende effecten hebben op het weer. Aan de inwoners is gevraagd welke vorm van overlast als gevolg van klimaatverandering men het belangrijkste vindt. De meeste inwoners (63%) vinden alle drie thema's even belangrijk. De inwoners die wel een keuze hebben gemaakt vinden de gevolgen van droogte het belangrijkste thema binnen klimaatverandering (15%), gevolgd door overlast van regenwater (12%) en hitte (5%).

Figuur 2

Welk thema binnen klimaatverandering in Rijssen-Holten vindt men het belangrijkste? (N=583)

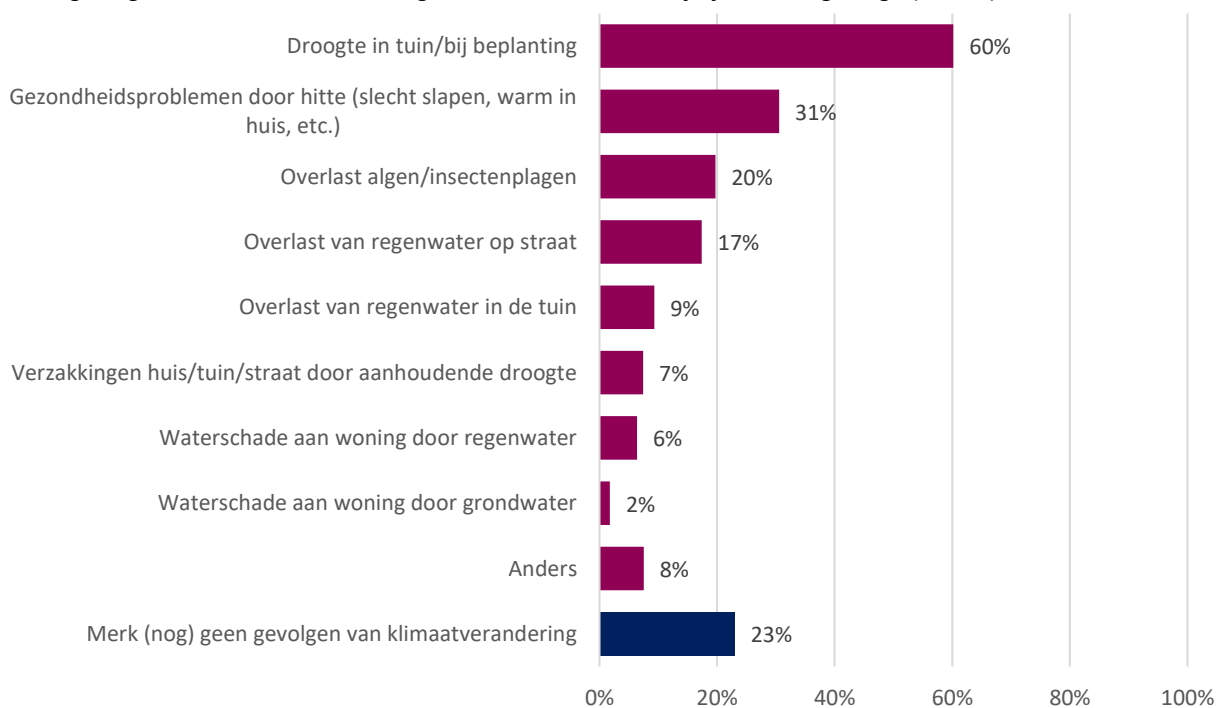
Droogte in tuin/bij beplanting meest zelf ervaren gevolg van klimaatverandering

De inwoners van Rijssen-Holtten ervaren zelf ook de gevolgen van klimaatverandering. Het grootste deel van de inwoners wordt geconfronteerd met droogte in de tuin (60%). Ook ervaart 31 procent van de inwoners gezondheidsproblemen door de hitte, bijvoorbeeld omdat ze daardoor slecht slapen of omdat het (te) warm is in huis.

De minst genoemde ervaren gevolgen van klimaatverandering zijn waterschade aan de woning door regenwater (6%) en door grondwater (2%). Ook merkt 23 procent van de inwoners nog geen gevolgen van de klimaatverandering.

Figuur 3

Welke gevolgen van klimaatverandering merkt men voor zichzelf of in de omgeving? (N=583)

2.3 Participatie

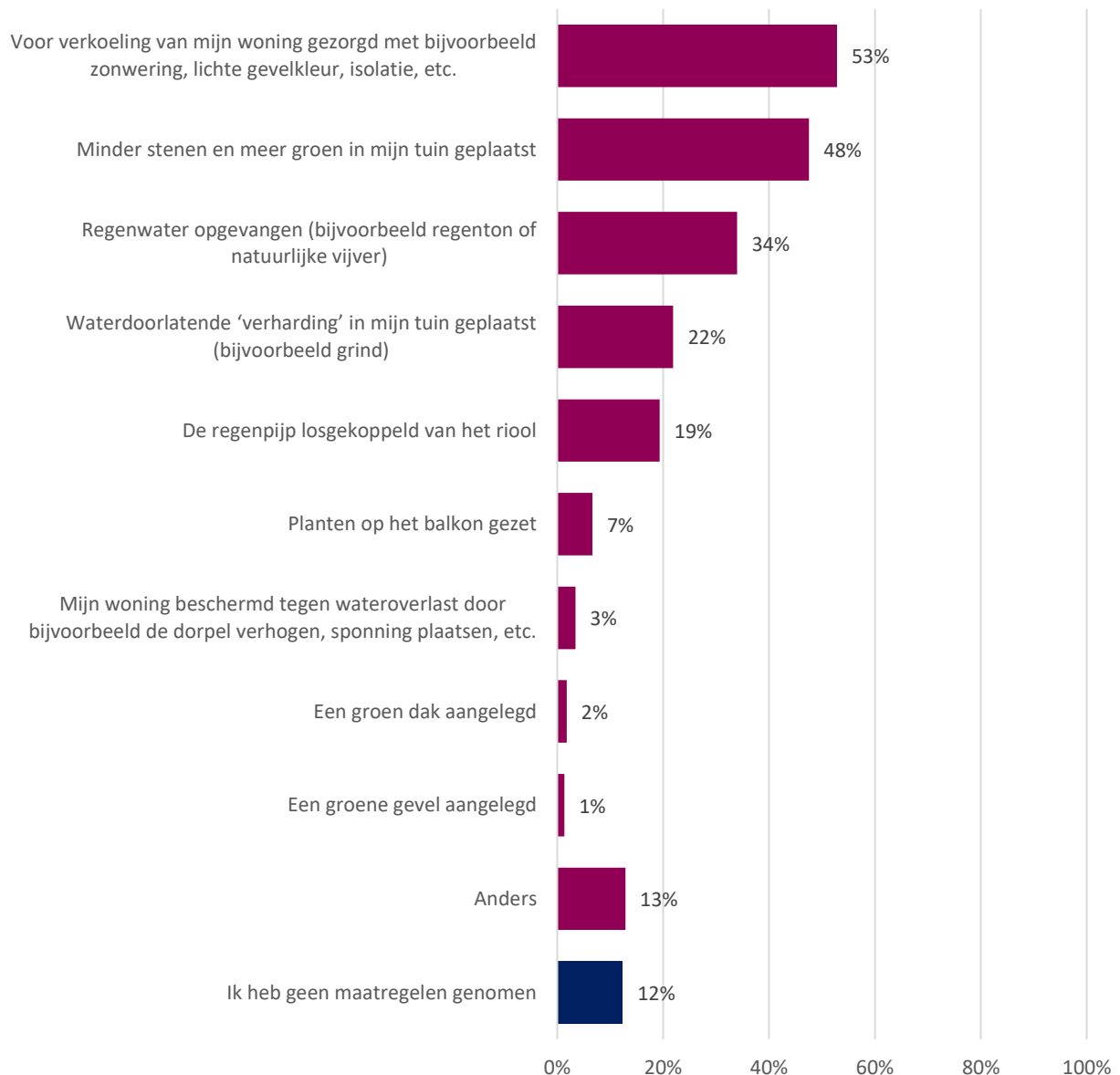
Het klimaat zorgt voor een aantal problemen zoals harde regenbuien die leiden tot wateroverlast of hittegolven die extreme droogte tot gevolg hebben. Om in de toekomst erger te voorkomen, is het belangrijk dat er maatregelen genomen worden die de gevolgen tegengaan en toekomstige gevolgen voorkomen dan wel verkleinen.

De meeste inwoners hebben in de afgelopen jaren zelf ook maatregelen genomen om (de overlast van) deze gevolgen tegen te gaan. De meest gekozen maatregel is dat men heeft gezorgd voor verkoeling van de woning door bijvoorbeeld zonwering en isolatie (53%). Andere populaire maatregelen zijn het verminderen van de stenen in de tuin en het aanleggen van meer groen (48%), en het opvangen van het regenwater (34%).

Een maatregel die tot nu toe in een beperkte mate is genomen door de inwoners, is de bescherming tegen wateroverlast door bijvoorbeeld dorpelverhoging of door het plaatsen van een sponning (3%). Maar ook het aanleggen van een groen dak (2%) of van een groene gevel (1%) is voorsnog beperkt toegepast. Verder zegt 12 procent van de inwoners dat ze nog geen maatregelen hebben genomen om de gevolgen van klimaatverandering tegen te gaan.

Figuur 4

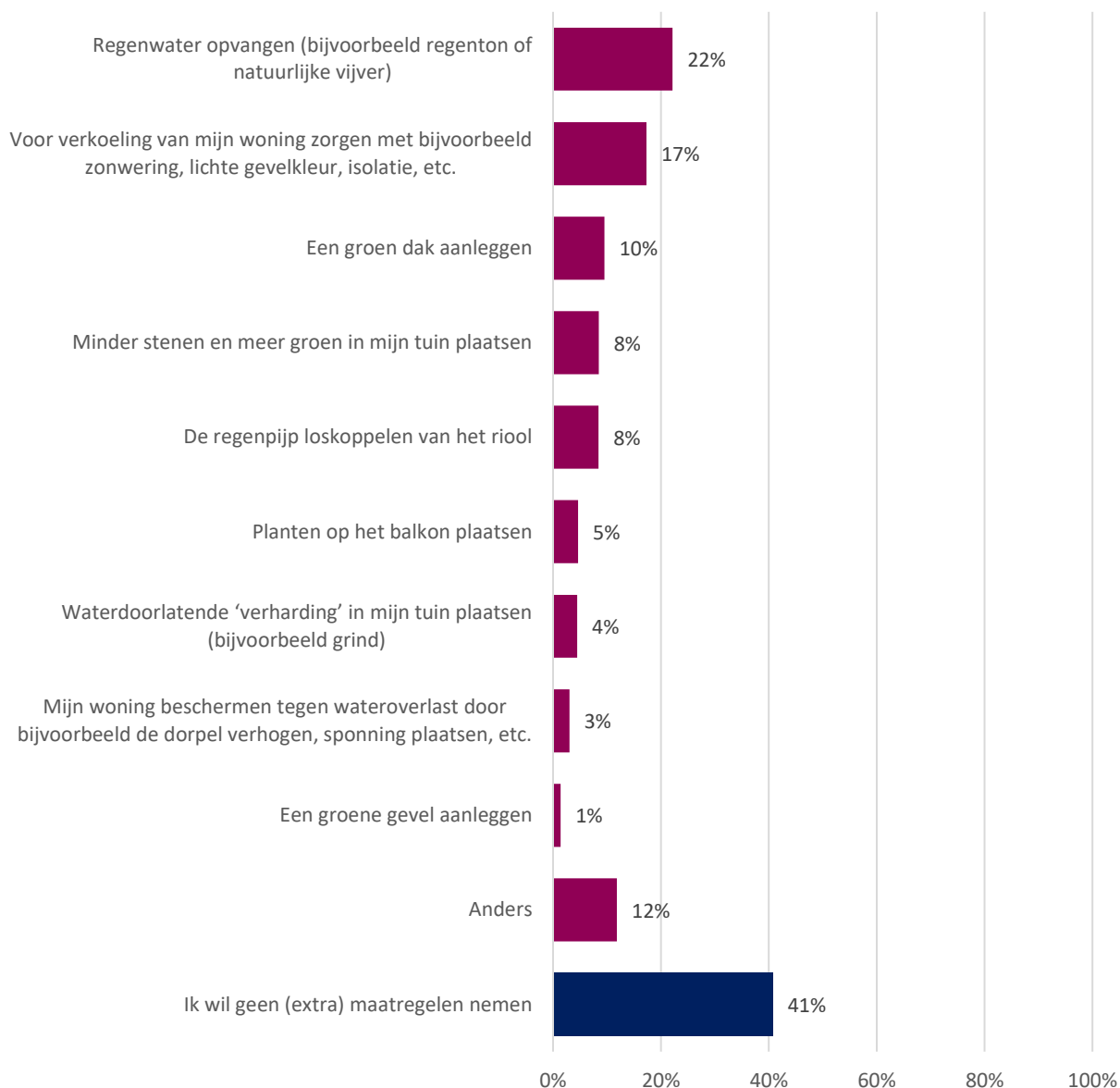
Genomen maatregelen om gevolgen van klimaatverandering te verkleinen of te voorkomen (N=583)

Ook is gevraagd of de inwoners nog andere of extra maatregelen willen nemen, naast de eventueel nu al genomen maatregelen. Hierop zegt 41 procent geen extra maatregelen te willen nemen. De inwoners die wel maatregelen willen nemen, zeggen met name dat ze (meer) regenwater willen gaan opvangen (22%) en dat ze willen zorgen voor (meer) verkoeling van de woning (17%).

Figuur 5

Nog te nemen maatregelen om gevolgen van klimaatverandering te verkleinen of te voorkomen (N=583)

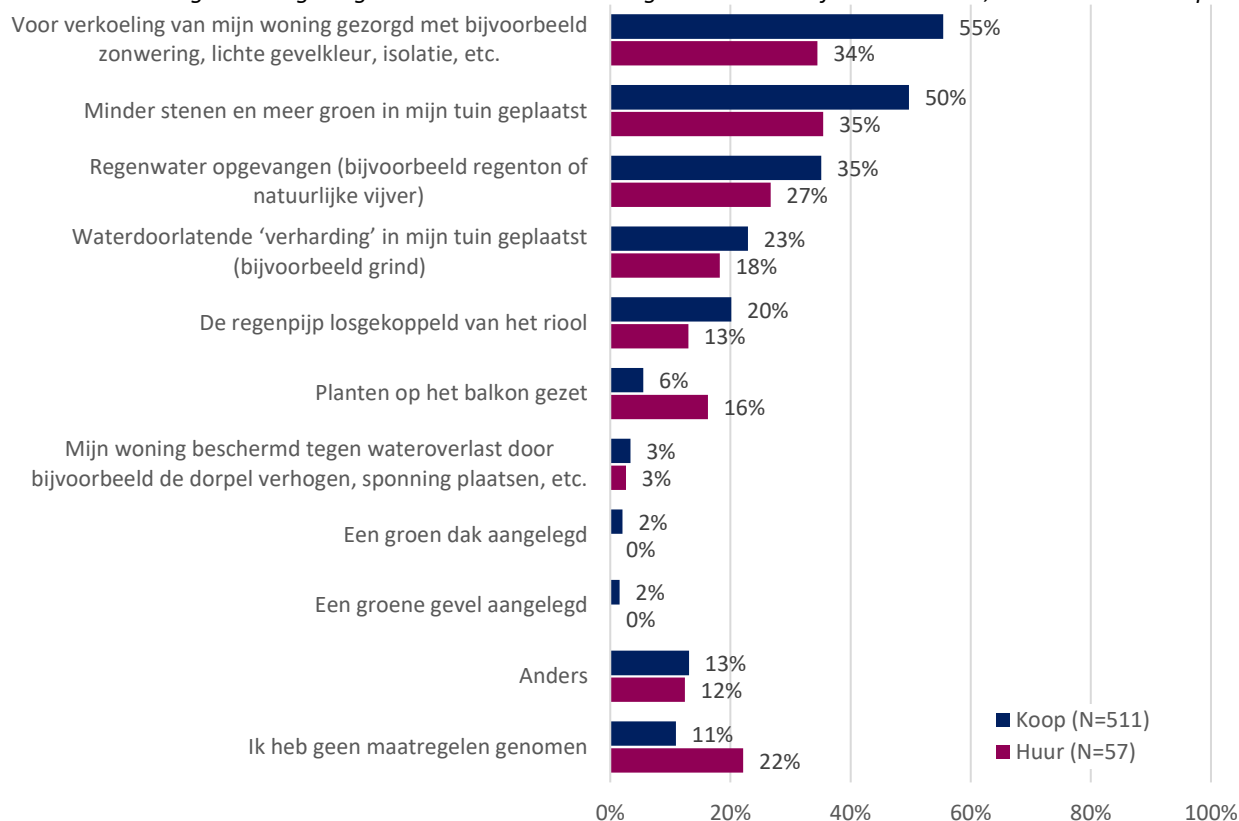

Voorafgaand aan de vragen over genomen en nog te nemen maatregelen is gevraagd of men in een koop- of huurwoning woont, om zo ook te kunnen kijken naar het verschil in maatregelen naar woonsituatie. Het grootste deel heeft opgegeven in een koopwoning te wonen (88%). Tien procent zegt in een huurwoning te wonen en 2 procent heeft hier geen antwoord op gegeven.

Als naar het verschil tussen mensen die in een koopwoning wonen en mensen die wonen in een huurwoning wordt gekeken, dan hebben inwoners die wonen in een koopwoning vaker klimaatmaatregelen genomen. Huurders geven ook vaker aan geen maatregelen te hebben genomen. Een uitzondering hierop is dat huurders er vaker voor hebben gekozen om planten op het balkon te zetten.

Figuur 6

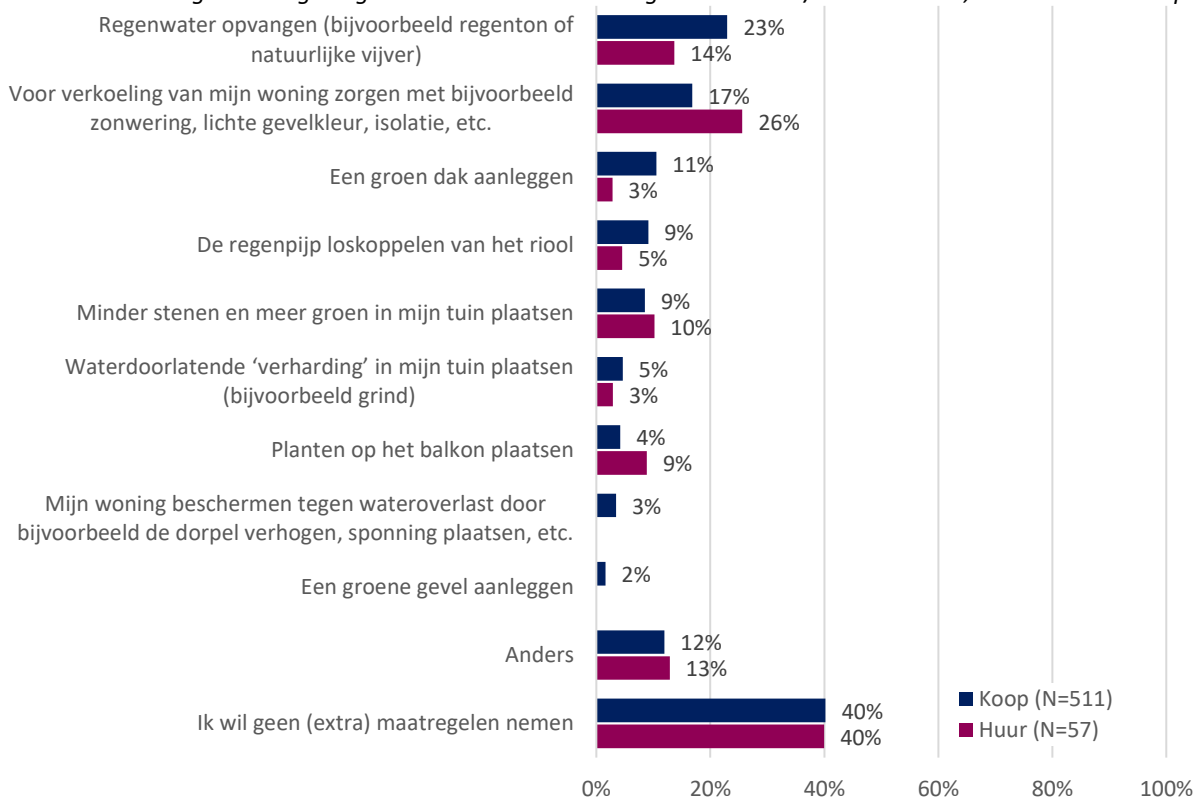
Genomen maatregelen om gevolgen van klimaatverandering te verkleinen of te voorkomen, verschil huur - koop

Als wordt gekeken naar de eventueel nog te nemen klimaatmaatregelen, dan zegt een even grote groep dat ze geen extra maatregelen willen nemen. Daarnaast zijn er ook een aantal verschillen. Zo willen mensen met een koopwoning vaker het regenwater opvangen en de regenpijp afkoppelen van het riool. Daarentegen willen huurders juist vaker verkoelende maatregelen nemen (bij bewoners van een koophuis is deze maatregel al vaker genomen – zie figuur 6).

Figuur 7

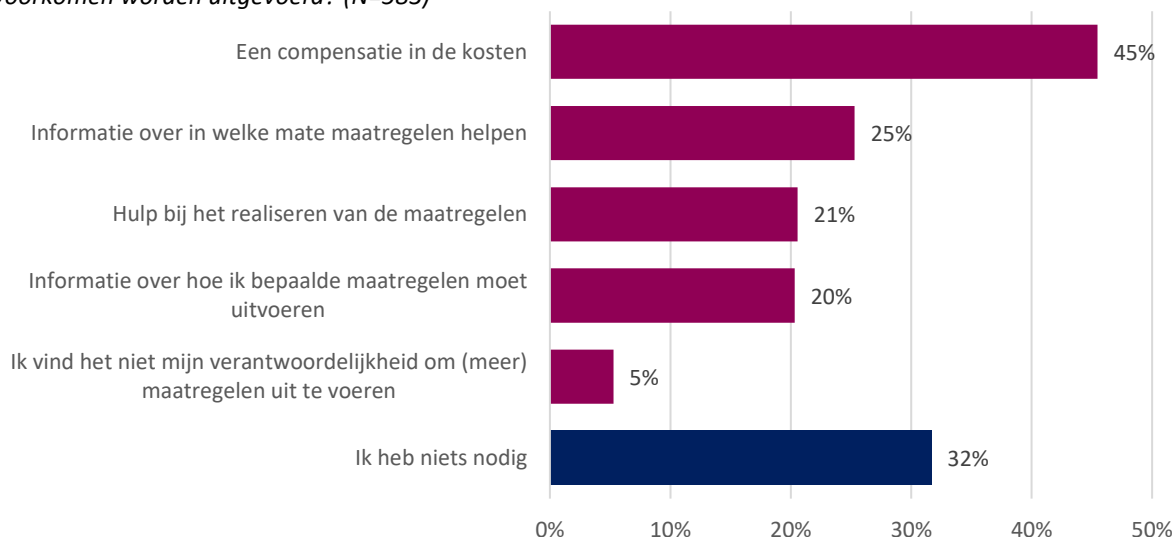
Te nemen maatregelen om gevolgen van klimaatverandering te verkleinen/te voorkomen, verschil huur - koop

Als de gemeente wil dat de inwoners (meer) maatregelen om gevolgen van klimaatverandering te verkleinen of te voorkomen, dan denkt 45% van de inwoners dat een compensatie in de kosten een stimulans is die bijdraagt aan het uitvoeren van klimaatmaatregelen door inwoners. Ook het verkrijgen van meer informatie over welke maatregelen helpen, kan voor een kwart van de inwoners een extra stimulans zijn. Verder geeft 32 procent dat ze niets nodig hebben om meer maatregelen te nemen.

Figuur 8

Wat kan er toe bijdragen dat (meer) maatregelen om gevolgen van klimaatverandering te verkleinen of te voorkomen worden uitgevoerd? (N=583)

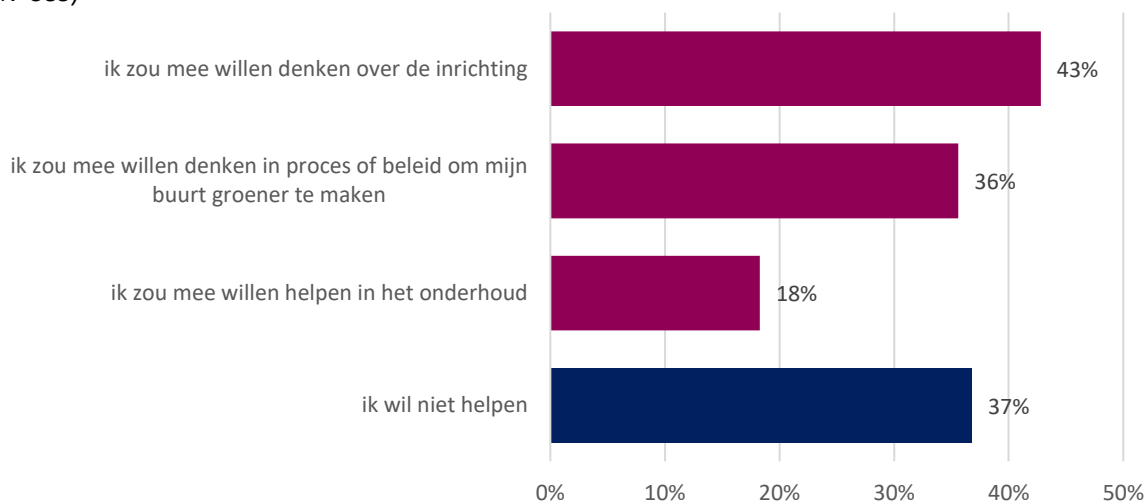

Aan de inwoners is ook gevraagd of ze bereid zijn te helpen met onderhoud en inrichting van openbaar groen in hun woonomgeving. Hierop hebben de meeste inwoners positief gereageerd. Een groot deel van de inwoners is bereid om mee te denken over de inrichting van het openbare groen (43%). Een iets kleinere groep inwoners is (ook) bereid om mee te willen denken in het proces of het beleid om de buurt groener te maken (36%). Ten slotte zegt 18 procent van de inwoners (ook) mee te willen helpen in het onderhoud van het groen in de woonomgeving. Tot slot zegt iets meer dan een derde (37%) van de inwoners dat ze niet mee willen helpen.

Voor veel inwoners is er geen voorwaarde waaraan voldaan moet worden voordat men mee zou willen helpen. Voor degenen die er wel een voorwaarde aan koppelen, is het vooral belangrijk dat het te combineren moet zijn met werk en privé activiteiten die de inwoners hebben.

Figuur 9

Mate waarin inwoners bereid zijn te helpen met onderhoud en inrichting openbaar groen in woonomgeving. (N=583)

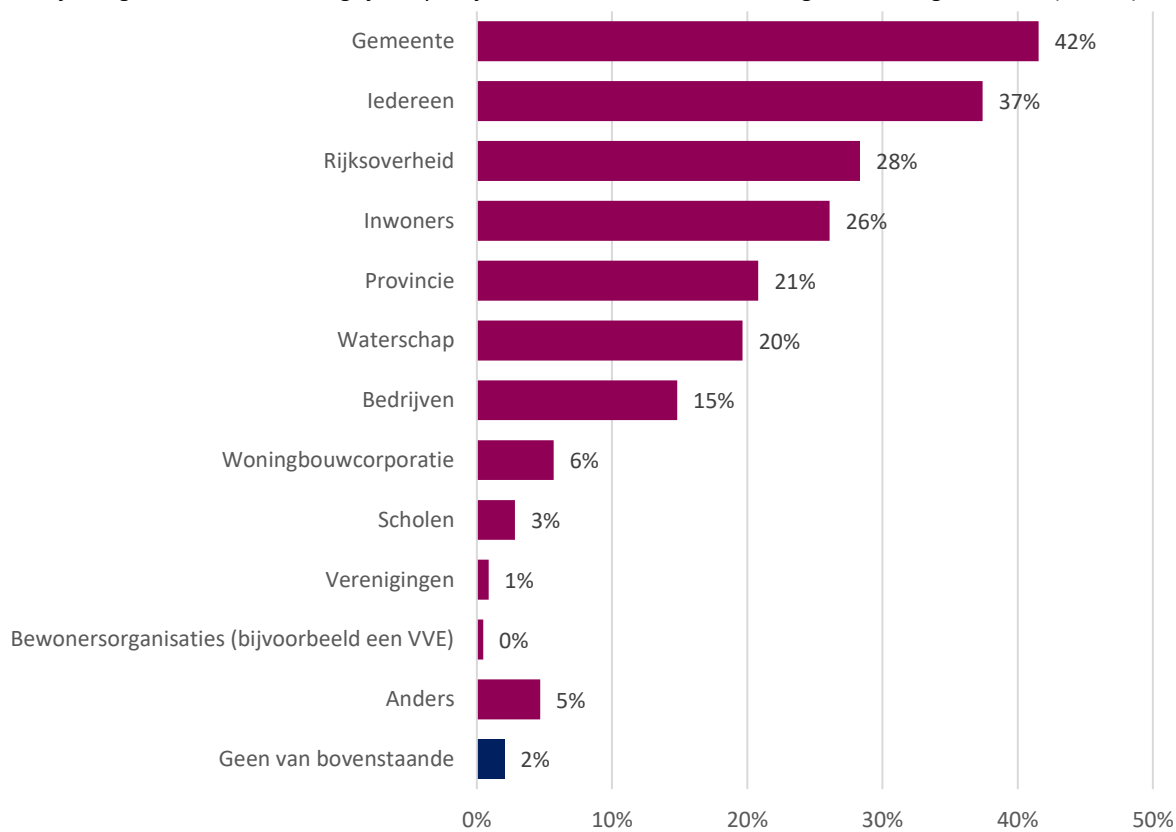
Om de gevolgen van klimaatverandering tegen te gaan, zullen partijen (gezamenlijk) aan de slag moeten gaan. Volgens de inwoners is er daarbij een belangrijke rol weggelegd voor de overheid. Veel

inwoners vinden dat de Gemeente (42%), de Rijksoverheid (28%), de Provincie (21%) en het Waterschap (20%) een belangrijke rol spelen bij de aanpak van klimaatverandering.

Ook de rol van de inwoners zelf wordt als belangrijk gezien. Zo zegt 26 procent dat ze vooral zelf aan de slag moeten gaan om klimaatverandering aan te pakken. Corporaties, scholen en verenigingen zijn niet vaak genoemd.

Figuur 10

Wat zijn volgens inwoners belangrijkste partijen die met klimaatverandering aan de slag moeten? (N=583)

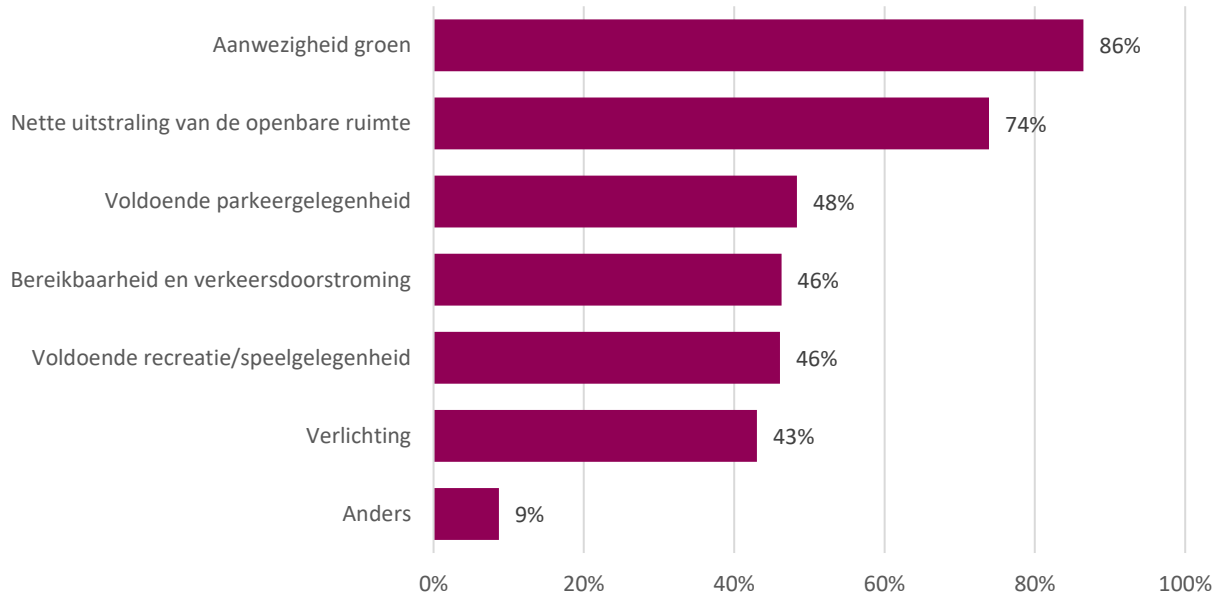
3. Gebruik en waardering groenvoorzieningen

3.1 Gebruik van groenvoorzieningen

Aan de inwoners is gevraagd welke aspecten van de woonomgeving men belangrijk vindt. Voor de meeste inwoners is de aanwezigheid van groen belangrijk (86%). Ook vindt men het belangrijk dat de openbare ruimte een nette uitstraling heeft (76%). Het minst genoemd door inwoners is de verlichting.

Figuur 11

Welke aspecten van de woonomgeving vindt men belangrijk? (N=583)

Het belang van groen in de woonomgeving is terug te zien in de verschillende manieren waarop de inwoners het groen gebruiken. De meeste inwoners zeggen dat het groen in de woonomgeving hen de mogelijkheid biedt om van de natuur te genieten (85%). Ook geeft het groen de mogelijkheid om te sporten, te spelen en te bewegen (77%). Een andere veel genoemde gebruiksmogelijkheid is het uitlaten van de hond (76%). Het groen in de woonomgeving biedt volgens de inwoners beperkte mogelijkheden tot het kweken van voedsel.

Figuur 12

Welke mogelijkheden om groen te gebruiken zijn in de woonomgeving beschikbaar? (N=583)

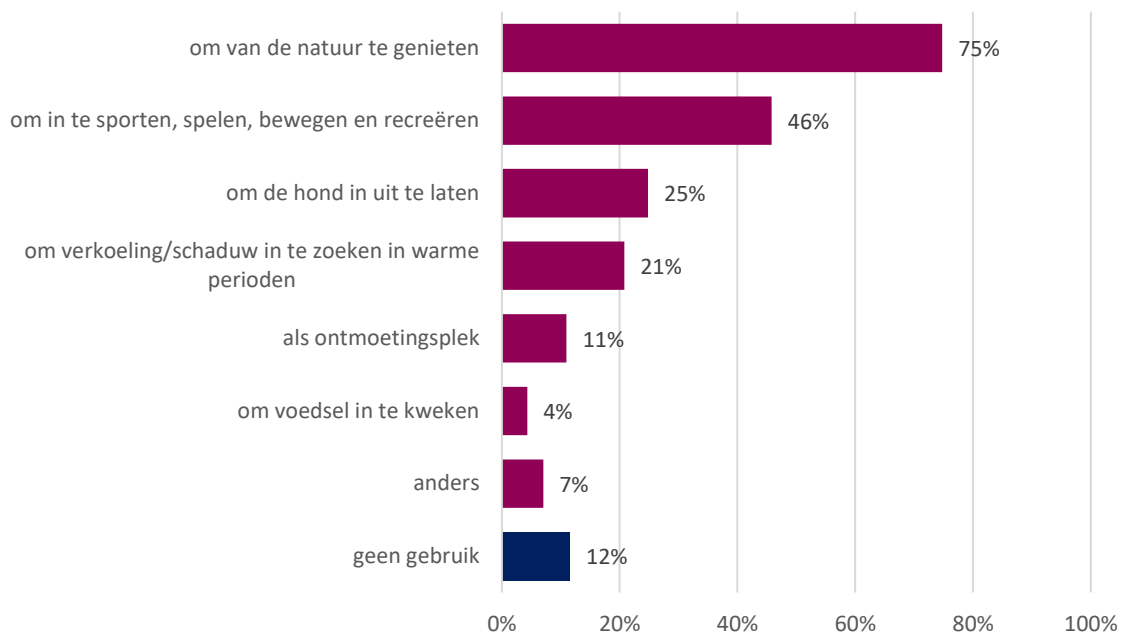

Ook is gevraagd of nog groenvoorzieningen in de woonomgeving worden gemist. In totaal zegt 39 procent groen te missen. Meest genoemd daarbij is de behoefte aan meer bomen en bloemen. Verder zijn veel inwoners van mening dat er überhaupt meer groen moet komen in de gemeente.

Als vervolgens wordt gevraagd hoe men het groen in de woonomgeving ook daadwerkelijk gebruikt, dan zegt driekwart van de inwoners dat ze het groen vooral gebruiken om van de natuur te genieten. Verder is ook het sporten, het bewegen, het spelen en het recreëren voor 46 procent van de inwoners een belangrijk gebruiksdoel. Andere veel gekozen gebruikstoepassingen zijn het uitlaten van de hond (25%) en het bieden van verkoeling en schaduw in warme perioden (21%).

Figuur 13

Hoe worden groenvoorzieningen in de woonomgeving gebruikt? (N=583)

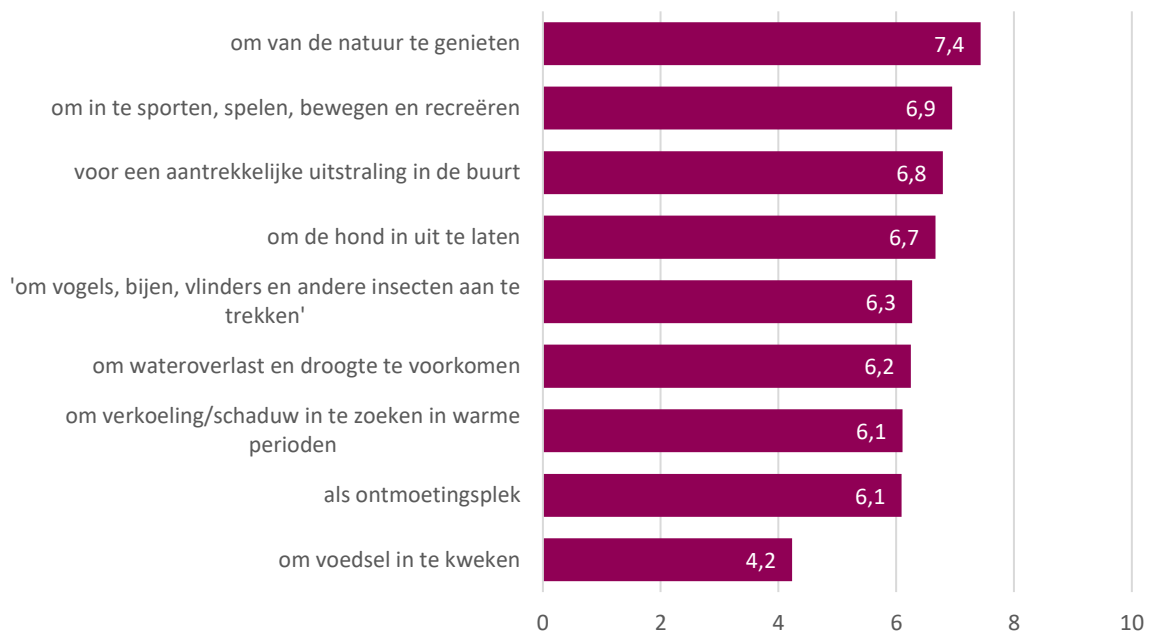

3.2 Waardering voor groenvoorzieningen

Aan de inwoners is gevraagd de verschillende vormen van groen te waarderen met rapportcijfers. De meest gebruikte functie van groenvoorzieningen, 'het genieten van de natuur' krijgt ook het hoogste waarderingcijfer, namelijk een 7,4. De gebruiksdoelen van groen die ook op een ruime voldoende kunnen rekenen zijn de mogelijkheden om te sporten en te spelen (6,9), de manier waarop het groen zorgt voor een aantrekkelijke buurt (6,8) en de mogelijkheid om de hond uit te laten (6,8).

De laagste waardering is gegeven voor de mogelijkheid om voedsel te kweken, dit kan verband houden met de beperkte (ervaren) aanwezigheid en gebruik van deze vorm van groen in de eigen woonomgeving zoals weergegeven in de vorige twee grafieken.

Figuur 14
Gemiddeld waarderingcijfer voor groen ... (N=583)

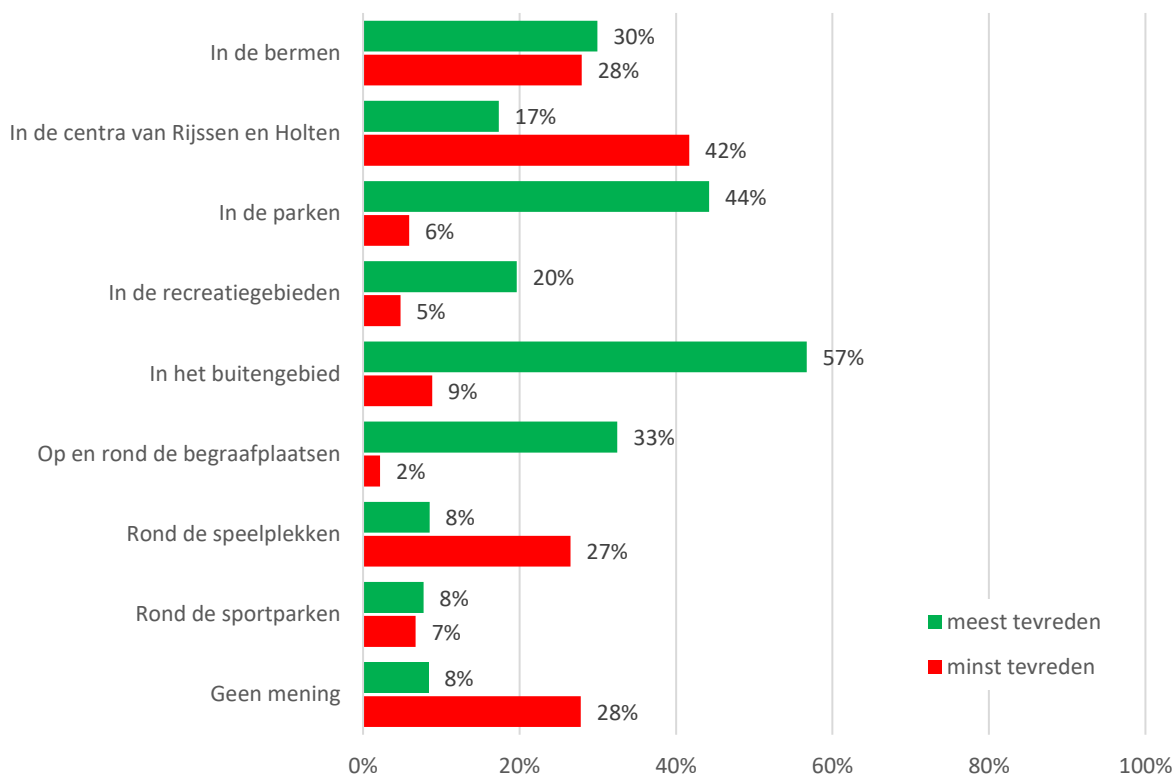

Er is verschillend aanbod van groen in Rijssen-Holten. Inwoners konden aangeven over welk groen men het meest tevreden is. Het meest gekozen is het groen in het buitengebied (57%), gevolgd door het groen in de parken (44%).

Ook kon worden aangegeven over welke vormen van groen men juist het minst tevreden is. Over het groen in de centra van Rijssen-Holten (42%), alsmede in de bermen (28%) en rond speelplekken (27%) is een deel van de inwoners minder tevreden. Opvallend is dat de bermen verschillend worden beleefd. Een deel is er zeer te spreken over, maar anderzijds is ook 28 procent hier juist niet tevreden over (zie figuur 15).

Figuur 15

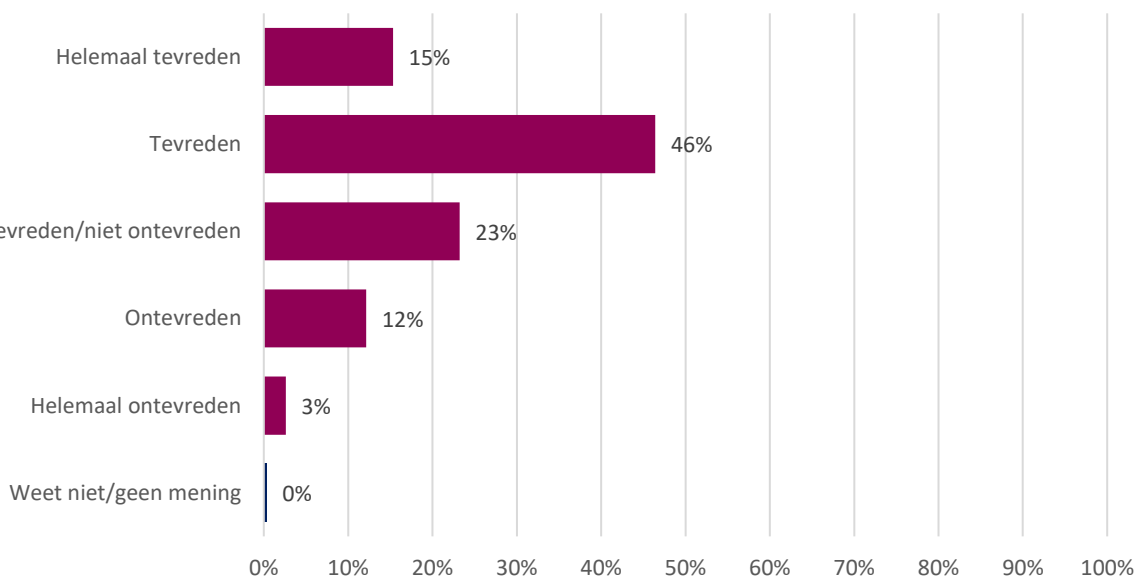
Aandeel respondenten dat het meest tevreden en het minst tevreden is over het groen ... (N=583)

Als overkoepelend wordt gevraagd naar de tevredenheid met de hoeveelheid groen in de gemeente Rijssen-holten dan kan worden gesteld dat het merendeel van de inwoners daarover (helemaal) tevreden is (61%). Verder zegt 15 procent niet tevreden te zijn met de hoeveelheid groen in Rijssen-Holten. Daarvoor zijn uiteenlopende toelichtingen gegeven.

Figuur 16

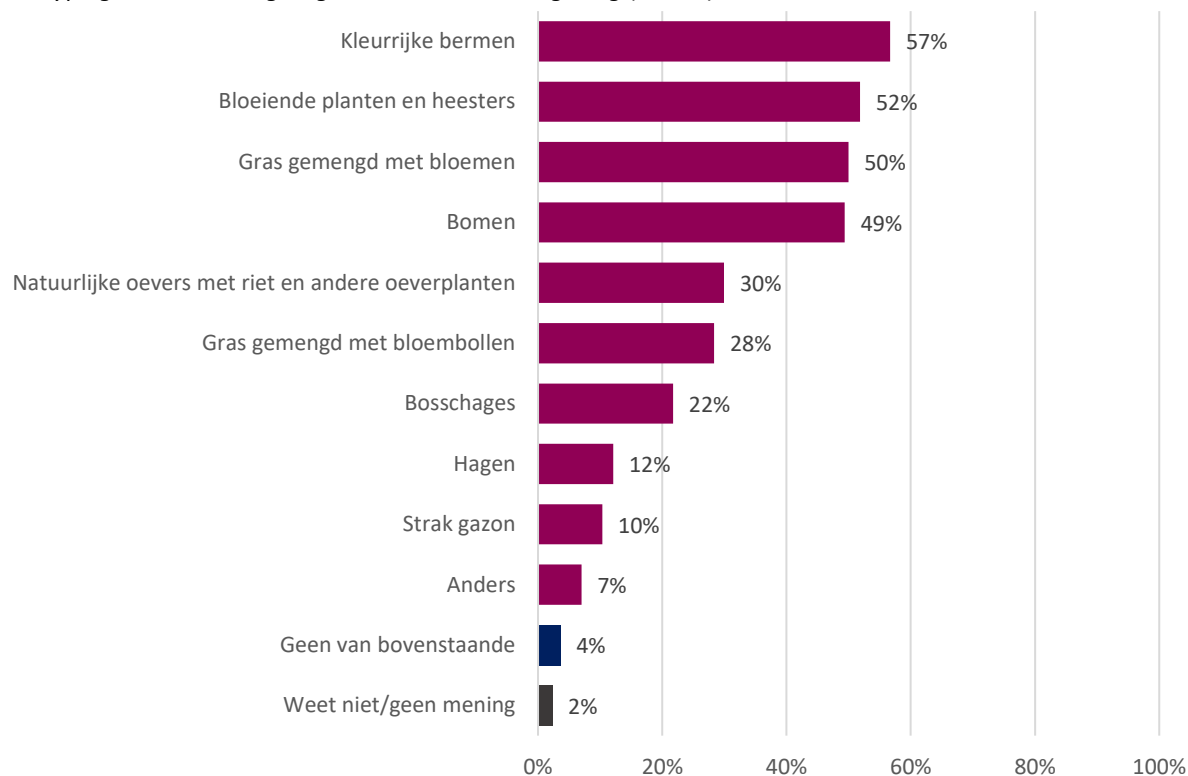
Mate van tevredenheid over hoeveelheid groen in de woonomgeving (N=583)

Als inwoners een suggestie mogen doen voor het type groen dat men graag meer of extra in de gemeente wil zien, dan kiezen veel inwoners voor kleurrijke bermen (57%). Verder doen ook andere bloeiende typen groen zoals bloeiende planten en heesters (52%) en gras met bloemen (50%) het goed als het gaat om aanvullend gewenste vormen van groen. Ook zou een op de twee inwoners graag meer bomen in de woonomgeving terug zien (49%). In een mindere mate willen de inwoners dat er meer hagen (12%) en strakke gezonnen (10%) worden aangelegd.

Figuur 17

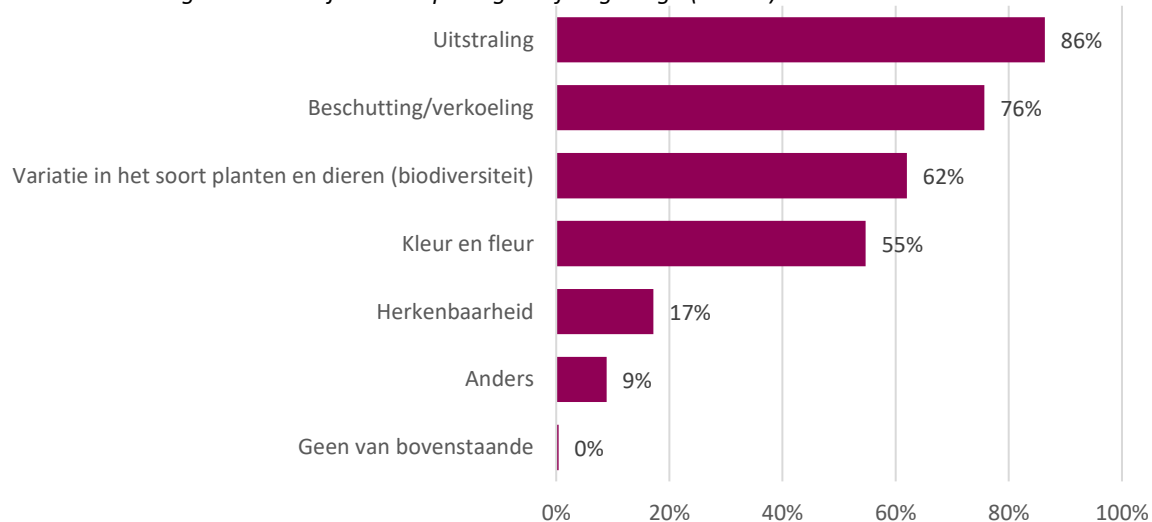
Welk type groen ziet men graag meer in de woonomgeving (N=583)

Wanneer wordt ingezoomd op de groenvoorziening ‘bomen’, geeft 96 procent aan dat bomen bijdragen aan een prettige woonomgeving. In de meeste gevallen zorgen bomen volgens inwoners van Rijssen-Holtten voor een betere uitstraling van de leefomgeving (86%). Ook bieden bomen beschutting en verkoeling (76%) en vergroten ze de biodiversiteit (62%).

Figuur 18

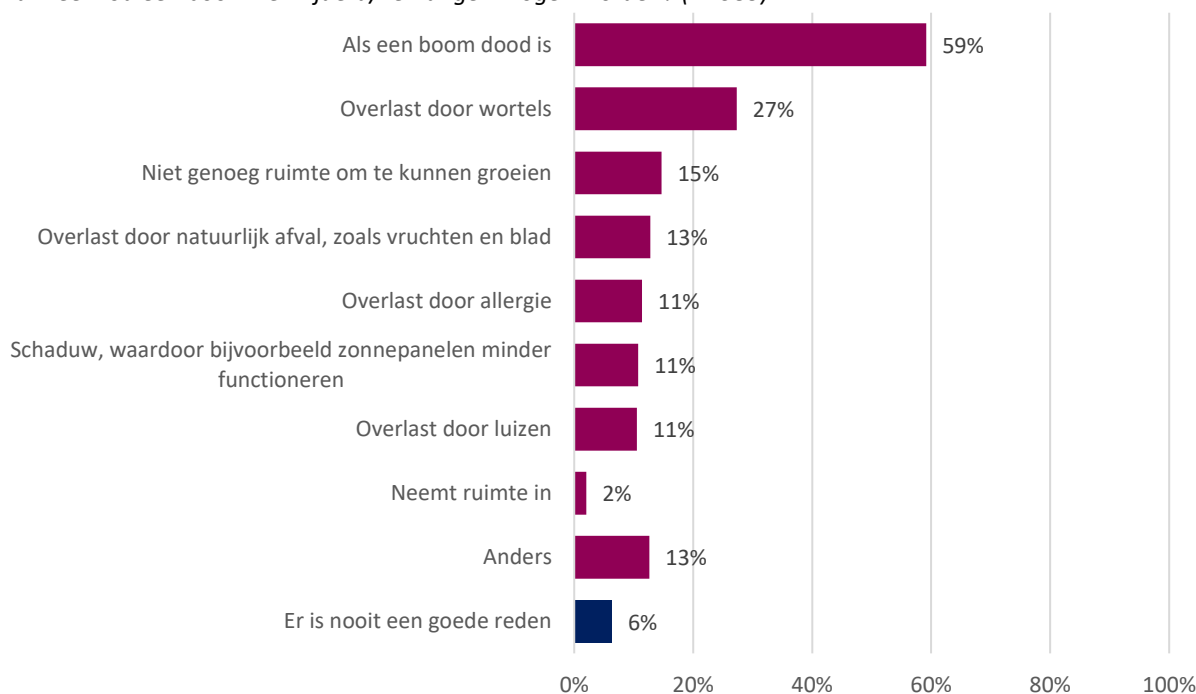
Op welke manier dragen bomen bij aan een prettige leefomgeving? (N=558)

Hoewel de meeste inwoners de aanwezigheid van bomen sterk waarderen, is hen ook gevraagd wat mogelijk een goede reden zou kunnen zijn voor het verwijderen dan wel vervangen van een boom. Voor een klein groepje inwoners is er nooit een goede reden om een boom te kappen (6%). Als een boom dan toch verwijderd moeten worden, dan is 'omdat de boom dood is' voor veel mensen een goede reden (59%). Verder zegt 27% van de inwoners dat overlast door wortels een reden kan zijn om een boom te verwijderen of te vervangen.

Figuur 19

Wanneer zou een boom verwijderd/vervangen mogen worden? (N=583)

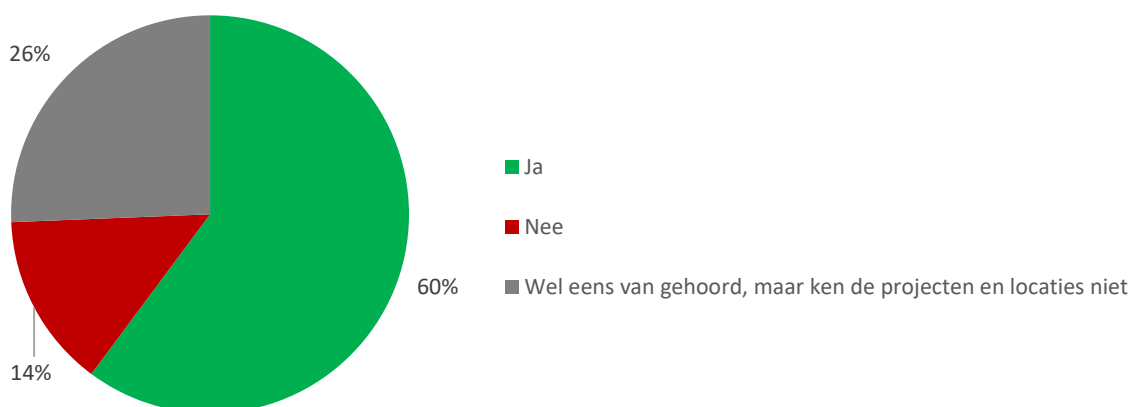

3.3 Participatie

In Rijssen-Holten zijn enkele projecten gestart om de variatie aan planten en dieren te vergroten, zoals het inzaaien van de akkerranden, het planten van bloembollen en het ophangen van nestkasten. 60 procent van de inwoners kent deze projecten en nog eens 26 procent heeft van de projecten gehoord.

Figuur 20

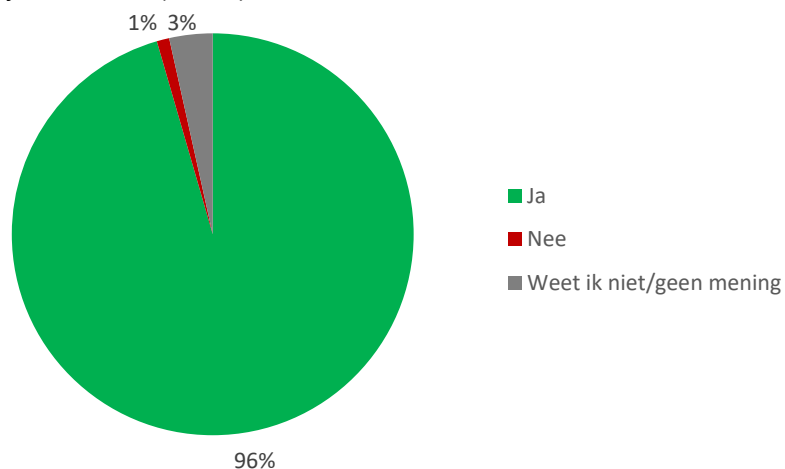
In welke mate zijn inwoners bekend met (een van) deze projecten? (N=583)

Aan de inwoners die de projecten kennen, is ook gevraagd of ze vinden dat deze projecten een positieve bijdrage hebben geleverd aan de openbare ruimte en leefbaarheid van Rijssen-Holten. Een overduidelijke meerderheid van de respondenten is van mening dat dit inderdaad het geval is.

Figuur 21

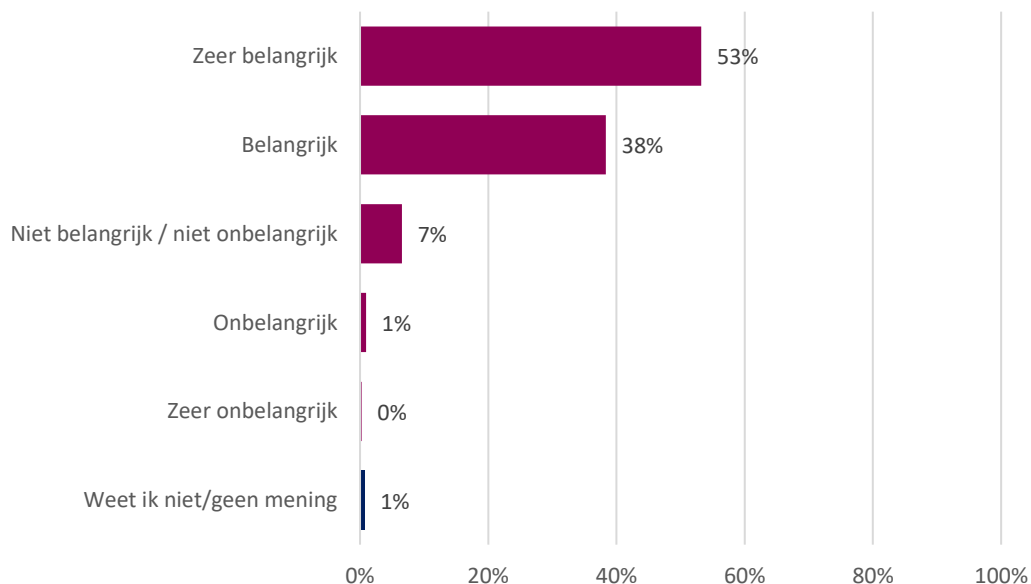
Vinden inwoners dat deze projecten een positieve bijdrage hebben op de openbare ruimte en leefbaarheid van Rijssen-Holten? (N=352)

Voor de meeste inwoners is het ten slotte belangrijk dat de gemeente zich inzet voor een grotere variatie aan planten en dieren. Bijna alle inwoners (91%) zeggen dit (zeer) belangrijk te vinden. Verder stelt een groep van 8 procent zich neutraal op of zegt geen mening te hebben over dit onderwerp.

Figuur 22

In welke mate vinden inwoners het belangrijk dat de gemeente zich meer inzet voor een grotere variatie aan planten en dieren? (N=583)

Bijlage 1 Vragenlijst

Intro

Deze peiling gaat over klimaatverandering en het groen in onze gemeente. We vragen u onder andere hoe u denkt over klimaatverandering. Merkt u iets van de gevolgen? Positief of negatief? En wat vindt u van een groene leefomgeving? Hoe ziet u uw eigen buurt het liefst wat betreft bomen, struiken, planten, bloemen, enzovoort? Zijn er kansen en mogelijkheden? Waar zou u blij van worden? Laat het ons weten!

Sectie 1 – Klimaatverandering

Intro:

Klimaatverandering betekent voor Nederland dat het gemiddeld warmer wordt en dat het vaker regent. Verder komt extreem weer, zoals hittegolven, lang aanhoudende droogte of hevige regenval, vaker voor. Twee recente voorbeelden in Rijssen-Holten zijn de extreme regenbui in juli 2021 (met veel water op straat en wateroverlast meldingen) en de hittegolven in de zomer van vorig jaar.

- v1. Maakt u zich zorgen over klimaatverandering in Rijssen-Holten?
- Zeer grote zorgen
 - Grote zorgen
 - Enigszins zorgen
 - Nauwelijks zorgen
 - Geen zorgen
 - Weet ik niet/geen mening
- v2. Welk thema binnen klimaatverandering in Rijssen-Holten vindt u het belangrijkste?
- Overlast van regenwater op straat of in huis
 - Hitte
 - Droogte
 - Ik vind alle drie thema's even belangrijk
 - Ik vind (de gevolgen van) klimaatverandering niet belangrijk
- v3. Welke gevolgen van klimaatverandering merkt u voor uzelf of in uw omgeving?
- [meerdere antwoorden mogelijk]**
- Gezondheidsproblemen door hitte (slecht slapen, warm in huis, etc.)
 - Overlast van regenwater op straat
 - Overlast van regenwater in de tuin
 - Waterschade aan woning door regenwater
 - Waterschade aan woning door grondwater
 - Droogte in tuin/bij beplanting
 - Verzakkingen huis/tuin/straat door aanhoudende droogte
 - Overlast algen/insectenplagen
 - Anders, namelijk
 - Merk (nog) geen gevolgen van klimaatverandering

Sectie 2 – Openbaar groen

v4. Welke van de onderstaande punten vindt u belangrijk in uw woonomgeving?

[meerdere antwoorden mogelijk]

- Nette uitstraling van de openbare ruimte
- Bereikbaarheid en verkeersdoorstroming
- Verlichting
- Aanwezigheid groen
- Voldoende parkeergelegenheid
- Voldoende recreatie/speelgelegenheid
- Anders, namelijk ...

Intro

Het (openbare) groen in Rijssen-Holten, zoals (openbare) tuinen, parken, groenstroken, onbebouwde stadsranden, speelplaatsen, bermen, natuurgebieden, (sport)veldjes en water, draagt bij aan een klimaatbestendige en duurzame leefomgeving. Groenvoorzieningen verminderen hitteoverlast, verkleinen de kans op wateroverlast en dragen bij aan het tegengaan van droogte. Ook zorgen ze voor een prettigere leefomgeving.

v5. Zijn er in uw woonomgeving mogelijkheden om groen te gebruiken ...:

	Ja	Nee	Weet niet
als ontmoetingsplek	☐	☐	☐
om van de natuur te genieten	☐	☐	☐
om in te sporten, spelen, bewegen en recreëren	☐	☐	☐
om de hond in uit te laten	☐	☐	☐
om verkoeling/schaduw in te zoeken in warme perioden	☐	☐	☐
om wateroverlast en droogte te voorkomen	☐	☐	☐
om vogels, bijen, vlinders en andere insecten aan te trekken	☐	☐	☐
voor een aantrekkelijke uitstraling in de buurt	☐	☐	☐
om voedsel in te kweken	☐	☐	☐

v6. Is er een groenvoorziening die u (nog) mist in uw woonomgeving?

- Ja, namelijk
- Nee

v7. Hoe gebruikt u **zelf** het groen vooral in uw woonomgeving?

[max 3 antwoorden]

Ik gebruik het groen in mijn woonomgeving vooral ...

- als ontmoetingsplek
- om van de natuur te genieten
- om in te sporten, spelen, bewegen en recreëren
- om de hond in uit te laten
- om verkoeling/schaduw in te zoeken in warme perioden
- om voedsel in te kweken
- anders, namelijk...

v8. Hoe waardeert u het aanbod van groen in uw woonomgeving voor de volgende gebruiksmogelijkheden? Zou u met een rapportcijfer van 1 tot en met 10 uw oordeel willen geven? Hierbij staat een 1 voor 'zeer slecht' en een 10 voor 'zeer goed'

Groen ..

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Weet niet/geen mening
als ontmoetingsplek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
om van de natuur te genieten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
om in te sporten, spelen, bewegen en recreëren	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
om de hond in uit te laten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
om verkoeling/schaduw in te zoeken in warme perioden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
om wateroverlast en droogte te voorkomen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
om vogels, bijen, vlinders en andere insecten aan te trekken	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
voor een aantrekkelijke uitstraling in de buurt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
om voedsel in te kweken	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

V8b. Wilt u nog iets toevoegen of melden ten aanzien van één of meerdere van deze gebruiksfuncties voor groen?

v9. Op verschillende plekken in de gemeente is openbaar groen aanwezig. **[max 3 antwoorden]**

a. Ik ben het meest tevreden over het groen ...

- In de bermen
- in het buitengebied
- in de recreatiegebieden
- rond de sportparken
- rond de speelplekken
- in de parken
- in de centra van Rijssen en Holten
- Op en rond de begraafplaatsen
- Geen mening

Ruimte voor toelichting:

b. Ik ben het minst tevreden over het groen ..

- In de bermen
- in het buitengebied
- in de recreatiegebieden
- rond de sportparken
- rond de speelplekken
- in de parken
- in de centra van Rijssen en Holten
- Op en rond de begraafplaatsen
- Geen mening

Ruimte voor toelichting:

v10. In hoeverre bent u tevreden over de hoeveelheid groen in uw woonomgeving?

- Helemaal tevreden **[naar vraag 12]**
- Tevreden **[naar vraag 12]**
- Niet tevreden/niet ontevreden **[naar vraag 12]**
- Ontevreden
- Helemaal ontevreden
- Weet niet/geen mening **[naar vraag 12]**

v11. Waarom bent u (helemaal) ontevreden?

v12. Welk type groen ziet u graag meer in uw woonomgeving?

[meerdere antwoorden mogelijk]

- Bomen
- Bosschages
- Gras gemengd met bloembollen
- Gras gemengd met bloemen
- Kleurrijke bermen
- Strak gazon
- Bloeiende planten en heesters
- Hagen
- Natuurlijke oevers met riet en andere oeverplanten
- Anders, namelijk ...
- Geen van bovenstaande
- Weet niet/geen mening

v13. Vind u dat bomen bijdragen aan een prettige leefomgeving?

- Ja
- Nee **[naar vraag 15]**

v14. Op welke manier dragen de bomen in uw buurt bij aan een prettige leefomgeving?

[meerdere antwoorden mogelijk]

Bomen zorgen voor ...

- Uitstraling
- Kleur en fleur
- Variatie in het soort planten en dieren (biodiversiteit)
- Beschutting/verkoeling
- Herkenbaarheid
- Anders namelijk ...
- Geen van bovenstaande

v15. Bomen hebben een belangrijke bijdrage aan het openbaar groen. Maar ze kunnen soms ook leiden tot overlast. In welk van de onderstaande gevallen zou een boom volgens u verwijderd/vervangen mogen worden?

[kies maximaal 2 antwoorden die voor u het meest van belang/toepassing zijn]

- Overlast door natuurlijk afval, zoals vruchten en blad
- Schaduw, waardoor bijvoorbeeld zonnepanelen minder functioneren
- Neemt ruimte in
- Niet genoeg ruimte om te kunnen groeien
- Overlast door wortels
- Overlast door luizen
- Overlast door allergie
- Als een boom dood is
- Anders, namelijk ...
- Er is nooit een goede reden

v16. De afgelopen periode is de gemeente een aantal projecten gestart om de variatie aan planten en dieren te vergroten, zoals het inzaaien van de akkerranden, het planten van bloembollen en het ophangen van nestkasten.

Bent u bekend met (een van) deze projecten?

- Ja
- Nee **[naar vraag 18]**
- Wel eens van gehoord, maar ken de projecten en locaties niet **[naar vraag 18]**

v17. Vindt u dat deze projecten een positieve bijdrage hebben op de openbare ruimte en leefbaarheid van Rijssen-Holten?

- Ja
- Nee
- Weet ik niet/geen mening

v18. In welke mate vindt u het belangrijk of onbelangrijk dat de gemeente meer projecten start die bijdragen aan een grotere variatie aan planten en dieren?

- Zeer belangrijk
- Belangrijk
- Niet belangrijk / niet onbelangrijk
- Onbelangrijk
- Zeer onbelangrijk
- Weet ik niet/geen mening

Sectie 3 – Meedoen

v19. Heeft u een koopwoning of een huurwoning?

- Koopwoning
- Huurwoning
- Wil ik niet zeggen

Intro:

Het klimaat zorgt voor een aantal problemen zoals harde regenbuien die zorgen voor wateroverlast of hittegolven die leiden tot extreme droogte. Om in de toekomst erger te voorkomen, is het belangrijk dat er maatregelen genomen worden die de gevolgen tegengaan en toekomstige gevolgen voorkomen.

v20. Welke maatregelen heeft u zelf in de afgelopen jaren genomen om de gevolgen van hitte, droogte en extreme neerslag te verkleinen of te voorkomen?

[meerdere antwoorden mogelijk]

- Minder stenen en meer groen in mijn tuin
- Waterdoorlatende 'verharding' in mijn tuin (bijvoorbeeld grind)
- Regenwater opvangen (bijvoorbeeld regenton of natuurlijke vijver)
- De regenpijp loskoppelen van het riool
- Een groen dak aanleggen
- Een groene gevel
- Planten op het balkon
- Mijn woning beschermen tegen wateroverlast door bijvoorbeeld de dorpel verhogen, sponning plaatsen, etc.
- Verkoeling van mijn woning met bijvoorbeeld zonwering, lichte gevelkleur, isolatie, etc.
- Anders namelijk ...
- Ik heb geen maatregelen genomen

v21. Welke maatregelen bent u nog van plan (extra) te nemen om de gevolgen van hitte, droogte en extreme neerslag te verkleinen of te voorkomen?

[meerdere antwoorden mogelijk]

- Minder stenen en meer groen in mijn tuin
- Waterdoorlatende 'verharding' in mijn tuin (bijvoorbeeld grind)
- Regenwater opvangen (bijvoorbeeld regenton of natuurlijke vijver)
- De regenpijp loskoppelen van het riool
- Een groen dak aanleggen
- Een groene gevel
- Planten op het balkon
- Mijn woning beschermen tegen wateroverlast door bijvoorbeeld de dorpel verhogen, sponning plaatsen, etc.
- Verkoeling van mijn woning met bijvoorbeeld zonwering, lichte gevelkleur, isolatie, etc.
- Anders namelijk ...
- Ik wil geen (extra) maatregelen nemen

v22. Wat kan er toe bijdragen dat u (meer) klimaatmaatregelen neemt rondom uw woning?

[meerdere antwoorden mogelijk]

- Informatie over hoe ik bepaalde maatregelen moet uitvoeren
- Informatie over in welke mate maatregelen helpen
- Hulp bij het realiseren van de maatregelen
- Een compensatie in de kosten
- Ik vind het niet mijn verantwoordelijkheid om (meer) maatregelen uit te voeren
- Ik heb niets nodig

v23. De gemeente wil haar inwoners graag betrekken bij de inrichting van het groen in de openbare ruimte van uw buurt.

Zou u willen helpen met het onderhoud en inrichten van openbaar groen in uw woonomgeving?

[meerdere antwoorden mogelijk]

- Ja, ik zou mee willen denken over de inrichting
- Ja, ik zou mee willen denken in proces of beleid om mijn buurt groener te maken
- Ja, ik zou mee willen helpen in het onderhoud
- Nee **[naar vraag 25]**

v24. Zijn er voorwaarden waaronder u mee wil helpen?

- Ja, namelijk
- Nee

v25. De aarde warmt op en het klimaat verandert. We moeten ons voorbereiden op de risico's van het veranderende klimaat en de omgeving hierop aanpassen. Dit is een gezamenlijke opgave.

Wat zijn volgens u de belangrijkste partijen die hiermee aan de slag moeten? [maximaal 3 antwoorden]

- Inwoners
- Gemeente
- Waterschap
- Provincie
- Rijksoverheid
- Woningbouwcorporatie
- Scholen
- Bewonersorganisaties (bijvoorbeeld een VVE)
- Verenigingen
- Bedrijven
- Iedereen
- Anders namelijk ...
- Geen van bovenstaande

v26. Heeft u tot slot nog ideeën of tips voor de gemeente over de veranderende weersomstandigheden, de gevolgen van de klimaatverandering en mogelijke maatregelen, dan kunt u die hieronder aangeven.

Bijlage 2 Onderzoeksverantwoording

Uitvoering van het enquête-onderzoek

De uitvoering van het onderzoek is door de gemeente Rijssen-Holten aangekondigd. Naast een korte toelichting op het onderzoek werden inwoners ook uitgenodigd hun mening te geven en deel te nemen door lid te worden van het panel. Tijdens de veldwerkperiode konden inwoners van Rijssen-Holten zich aanmelden, waarna deze nieuwe leden ook per email een uitnodiging kregen voor deelname aan het onderzoek. De email bevat een unieke link naar de vragenlijst, waarmee de vragenlijst één keer kan worden ingevuld. Kennispunt Twente maakt bij de uitvoering van inwonerpanel-peilingen gebruik van authenticatie (slechts één maal invullen), beveiligde sites (https) en gebruikt geen cookies op de site waarop de webenquêtes worden gehost.

Om te controleren of nieuwe aanmelders ook woonachtig zijn in de gemeente Rijssen-Holten is voor alle nieuwe aanmelders de volgende vraag aan de gemeente Rijssen-Holten gesteld: is een inwoner met deze postcode, dit geslacht en deze geboortemaand/jaar bij u bekend in de BasisRegistratie Personen (BRP voorheen Bevolkingsregister). Bijvoorbeeld: staat een persoon met postcode '7511JM', geslacht 'man' en geboortemaand/jaar 'september 1988' ingeschreven in de basisregistratie personen? Indien het antwoord hierop 'ja' is, is de aanmelder toegelaten als lid van het panel, en daarmee ook meegenomen in dit onderzoek. Behoudens deze gegevenscheck worden geen individuele gegevens en zeker geen individuele antwoorden en frequentie van deelname met de gemeente gedeeld. Personen waarvan de door de persoon verstrekt gegevens niet in het BRP konden worden teruggevonden zijn aangeschreven en hebben de mogelijkheid gekregen de verstrekte gegevens aan te passen. Zij zijn bij een positieve BRP-check alsnog uitgenodigd.

Representativiteit en betrouwbaarheid

In onderzoek onder de bevolking is het gebruikelijk dat niet de gehele bevolking deelneemt. Hoewel het deelnemen aan een onderzoek van het Rijssen-Holtenpanel open staat voor alle inwoners vanaf 18 jaar. Deze vorm van onderzoek wordt ook wel steekproefonderzoek genoemd. Feitelijk beantwoordt een deel van de bevolking vragen over een onderwerp. Omdat er in een panel en ook in de respons eigenlijk altijd een zekere over- en ondervertegenwoordiging is van bepaalde groepen, is het belangrijk om een zogenoemde wegingsprocedure toe te passen. Dit om een over- of ondervertegenwoordiging van bepaalde groepen te corrigeren. De resultaten van deze peiling zijn daarom gewogen naar de populatie (inwoners van Rijssen-Holten vanaf 18 jaar) op leeftijdsgroep en gebied (Rijssen en Holten). Daarmee zijn de resultaten van het Rijssen-Holten Panel representatief op deze kenmerken voor de bevolking van Rijssen-Holten vanaf 18 jaar.

Bij onderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95 procent¹. Bij een populatie van zo'n 29.000 inwoners van 18 jaar en ouder, een respons van 693 en een uitkomst van 50 procent is er sprake van een foutmarge van plus of min 3,7 procent. Dit betekent dat met een waarschijnlijkheid van 95 procent de werkelijke waarde van deze schatting ligt tussen de 46,3 procent en de 53,7 procent. Dit zijn voor steekproefonderzoek uiterst acceptabele afwijkingen. Zo is bijvoorbeeld 34 procent niet exact 34 procent, maar zal dit in de werkelijkheid iets meer of iets minder bedragen. Een bekend voorbeeld van deze onnauwkeurigheid betreft de prognose van de zetelverdeling bij Tweede Kamerverkiezingen. Deze wordt gepresenteerd 'tussen de x en y zetels per partij'.

¹ Dit betekent dat de werkelijke waarde in 95 van de 100 steekproeven tussen de grenzen zal liggen van de marges behorende bij de gevonden waarde en de steekproefomvang.

Kennispunt Twente
Nijverheidstraat 30
7511 JM Enschede

www.kennispunttwente.nl
Info@kennispunttwente.nl

Kennis **punt**
Twente